

## ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Εν Ἑλλάδι . . . Δραχ. 10  
 Εν Τουρκίᾳ . . . 1/2 τουρκικῆς λίρας  
 Εν τῇ ἄλλῃ ἀλλοδαπῇ . . . 1/2 ἀγγλικῆς λίρας

Ἀρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκάστου μηνός.

## ΑΓΩΝ

## ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

Πᾶσα αἰτήσις ἀφορῶσα εἰς τὸ φύλλον ἀπευθύνεται  
 Πρὸς τὸν κ. Ἰ. Δαμπαζοῦ διηγήτορον  
 Ὁδὸς Σόλωνος 36

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἀποδίδονται

## ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΛΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κύριον ἄρθρον (Πύλη καὶ Πατριάρχειον). — Οἱ ξένοι περὶ ἡμῶν (Ὁ λόγος τοῦ Ὁμόλ). — Μικρὰ Ἀσία (περὶ τῆς χερσονήσου Κυζίκου). — Ἀγγέλια καὶ θρύλοι. — Παράλογοι ἀξιιώσεις Βουλγαρίων. — Μακεδονία. — Ἀναξιώτης πολιτευτὴν. — Τὰ ἐν Ἑλλάδι.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 27 Δεκεμβρίου 1906

Ἡ ἐκκαθάρισις, ἐλέγομεν, ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ, τοῦ τουρκικοῦ καθεστώτος, ὅπερ ἡμοῖς μετὰ τὴν κατάστασιν ἐμποροῦ ἀπολέσματος σὺν τῇ οἰκονομικῇ πίστει καὶ αὐτὴν τὴν τιμὴν, κατέστη ἀναπόδραστος, οὐδὲν δ' ἐχομεν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες συμφέρον νὰ συμμαχῶμεν μετὰ τὸν βάρβαρον κατακτητὴν, ὅπως ἀποσοβῶμεν ὑπερβολὰν προκληθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν τῶν Τούρκων.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι αἱ εὐνοίαι τῶν Μεγ. Δυνάμεων διασταυροῦνται σήμερον στρεφόμεναι πρὸς πάντα τὰ ἐρίζοντα νοτιανατολικά κράτη καὶ ὅτι τῶν εὐνοϊῶν τούτων οἱ Ἕλληνες δὲν ἔχουσι τοῦ λέοντος τὴν μερίδα, ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ εὐρωπαϊκὴ διπλωματία δὲν ἔχει πάντοτε τὴν ἡμετέραν εὐσταθείαν ὡς περὶ πολλὰς ἀλλοτρίων σήμερον ἐν χεῖρ ἑρραπίει καὶ ἀδύνατον δὲν εἶναι νὰ ἰδῶμεν ἐν τῇ ὑστάτῃ ὥρᾳ εὐθυτέραν κρίσιν τῶν δικαίων ἡμῶν ὑπ' αὐτῶν τῶν σήμερον πολεμούντων αὐτὰ, ἐκτὸς λέγομεν τοῦ παλιντρόπου τῶν διαθέσεων τῆς Εὐρώπης ἱστορικοὶ ἄμα λόγοι καὶ διδάγματα τοῦ παρελθόντος καὶ τὸ ἀληθές ἡμῶν συμφέρον ὑπαγορεύουσιν ἡμῖν ἀνδρικήν διαγωγὴν εἰς τοὺς Τούρκους.

Εἰς τὰς χυδαίας ὕβρεις τοῦ Φερὴτ πασᾶ πρὸς τὸν οἰκουμένικον Πατριάρχην καὶ τὰς ἀειλάς αὐτοῦ ἔχομεν ἐπιτακτικὸν καθήκον νὰ ἀποκριθῶμεν, ὅτι «ὦν ὑμεῖς οἱ Τούρκοι ἀπολέσαντες πάντα νοὺν καὶ πᾶσαν κρίσιν ἰδίᾳ χειρὶ σπείρητε τὴν ἀνεμοζάλην, θὰ μᾶς εὐρήτε συμμαχοῦς, διότι χεῖρονα νὰ πάθωμεν τῶν ὅσα πάσχουσιν σήμερον δὲν ὑπάρχει φόβος, διότι σήμερον φονευόμενοι ὑπὸ τῶν Βουλγάρων δὲν προσπατεῖσθε ἀμυνόμενοι καταδικασθέντες ἀμελείκτως» ἐρησυχάζοντες δ' ἡμῶν τὰ προνόμια καταπατοῦνται καὶ αἱ ἀπειλαὶ ἀπευθύνονται ἡμῖν καὶ ἀρπαγαὶ διενεργοῦνται τῶν δικαίων μας καὶ ἐξαναγκασμοὶ νὰ παραχωρήσωμεν τοῖς ἀντιπάλοις ὑμῶν ὅτι αὐτοῖς δὲν ἀνήκει ἀσκοῦνται. Τί τούτων χεῖρονα θὰ πάθωμεν, ἐὰν σύννοδος καὶ πατριάρχης παραιτηθῶσιν καὶ κηρύξωσιν τὴν Ἐκκλησίαν ἐν διωγμῷ; Καὶ ἐνδέχεται μὲν ἡ Εὐρώπη νὰ μείνῃ ἀνέλεη καὶ ἐπὶ τῷ παθητικῷ ἡμῶν τούτῳ, ἀλλ' ἡ ἀναστάσις, ἥτις δὲ ἐπέβη, ὡς περινοῦσται ἡ Εὐρώπη, εἰς τὸ κράτος, οὗ σοὶ ἀνέστησαν αἱ ἡνίαι, δὲν πρέπει νὰ σοὶ διαφύγῃ, ὅτι θὰ εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἡ ἐπέμβασις τῆς Εὐρώπης νὰ καταστῇ ἀναπόφευκτος, ἡ ἐπέμβασις, ἥτις θὰ κρίνῃ, ἂν πρέπῃ ὅχι ἀπλῶς νὰ ἐκδιωχθῶσιν οἱ Τούρκοι ἐκ τῆς Εὐρώπης, ἀλλ' ἂν πρέπῃ νὰ εὐρεθῇ γωνία τῆς γῆς, ἐν ᾗ νὰ διαβιῶσιν τὴν ὑπαρξίν του τῶν Ὀσμανιδῶν τὸ κράτος. Τί θὰ πάθωμεν περαιτέρω ἡμεῖς παρὰ Βουλγάρων καὶ Ρωμούνων, μὴ φροντίζῃ ἡμεῖς, ὡς Τούρκοι; διότι ἡμεῖς θὰ μείνωμεν ἐκεῖ, ὅπου μᾶς εὐρέτε πρὸ πεντακοσίων ἐτῶν, ἔχομεν δὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ἰδῶμεν καὶ τούτους τρεπομένους τὴν αὐτὴν ὁδόν, εἰς ἣν αἱ εἰς ἐτοιμάζεσθαι νὰ εἰσέλθῃτε, τὴν ὁδὸν τῆς ἐξαφανίσεως. Διότι περὶ τούτου πρόκειται ὡς σήμερον. Θέλετε νὰ φύγητε. «Ὡρα καλὴ!»

Ἐπὶ τὴν τελευταίαν ἐξηκονταετίαν ἡ ἱστορικὴ ἀποστολὴ τῶν Τούρκων περὶορίσθη εἰς ἔργον ἀπλοῦ νεκροθάπτου τῶν ἐλληνικῶν δικαίων. Αὐτοὶ ἐδημιούργησαν τὸ βουλγαρικὸν σχίσμα· αὐτοὶ τὸ ἀντιοχικόν· αὐτοὶ ἡνρόνησαν τὴν βαλκανίαν ἐγκατάστασιν τῶν Ρώσων ἐν Ἀγίῳ Ὀρει παρὰ τὰ θέσμια τῆς Ἱερᾶς ἐκείνης Κοινοῦτης· αὐτοὶ παρέδωκαν τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμανίαν· αὐτοὶ ὑπέσκαψαν τὰ θεμέλια τοῦ ἐλληνισμοῦ ἐν Μακεδονίᾳ διὰ τῶν πρὸς τοὺς Βουλγάρους βερατίων καὶ ἐναγχο-

δὲ τῶν ἱστανδῶν τοῦ 1905 ὑπὲρ τῶν Ρωμούνων· αὐτοὶ ὑποδοχέθησαν τοὺς Βουλγάρους ἐν Ὁράκῃ· αὐτοὶ ἐρημοῦσιν τὴν Ἡπειρόν· αὐτοὶ πιέζουσιν μέχρι ἀποπνιγμοῦ τοὺς Ἕλληνας νησιώτας. Ἔως πότε θὰ ἐξακολουθῶμεν ἀνεχόμενοι τὴν ἀπεμπόλησιν τῶν ἡμετέρων δικαίων διὰ χεῖρ τῶν Τούρκων; Ἄν τῷ ὄντι ἔχομεν ἀπόρασιν νὰ αὐτοκτονήσωμεν, ἀνδρικὸν τὸ ὑλίστιον θ' εἶναι αὐτοὶ ἡμεῖς νὰ γίνωμεν καὶ οἱ νεκροθάπται τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἡμετέρου Γένους, διότι θὰ ἔχομεν τὴν παρηγορίαν, ὅτι θὰ συνθῶμεν τὸ τέρας, ὅπερ γαλοῦσιν ἐν τοῖς ὄρκοις τῆς Μείσης Ἀσίας ἐμὸν διὰ τῆς παρουσίας του τὴν αὐραν τοῦ πολιτισμοῦ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ κοιτίδι.

Τὸ ἔργον τοῦτο τῆς ἐκμηδενίσεως παντός ἐλληνισμοῦ ἐν Τουρκίᾳ ἐπιδιώκει μετὰ σατανικῆς ἐπιτηδεύσεως—οἷον αἰσχρὸς εἰς τὴν ἐλληνικὴν παιδείαν—θρέμμα αὐτῆς, ὁ Φερὴτ πασᾶς. Ἄν ὁ Σουλτᾶνος παρὰ τὴν ὁμολογημένην δεινὴν ἀγχίνον τὸν δὲν βλέπει ὅποια ἐρείπια τῆς αὐτοκρατορίας του ἐσώρυσεν ὁ περιουστῶτος Βεζύρης καὶ ὅποιας μείζονας συμφορὰς προετοιμάζει κατὰ τοῦ μουσουλμανισμοῦ, ὁ ἐλληνισμός, ἐν ᾧ εὖρε τὸν νομοταγέστατον συντελεστὴν τῆς οἰκονομικῆς ἀντοχῆς τοῦ κράτους του, ἔχει ὑποχρέωσιν πρὸς αὐτὸν νὰ ὑποδείξῃ τὸ συντελούμενον ἔργον καὶ νὰ ἀποτρέψῃ τὸν κοινὸν κίνδυνον. Ὁ Φερὴτ δὲν πρέπει νὰ μείνῃ κυβερνῶν τὸ κράτος τῶν ὀσμανιδῶν, διότι οὐαὶ εἰς τὸ κράτος τοῦτο. Ὁ ἐλληνισμός, οἱ ἱστορικοὶ περιπέτειαι πεντακοσίων ἐτῶν συνεδῶσαν μέγιστον συμφέροντα πρὸς τὸ τουρκικὸν καθεστὺς, ἀπέκαμαν εὐελπιστῶν νὰ ἰδῇ ὅχι δικαιοσύνην, ἀλλ' ἀπλήρη νοήμονα κατανόησιν παρὰ τῶν Τούρκων, ὅτι τὸ καθεστὺς τοῦτο ἔχει ἀνάγκη ἡσυχίας, τάξεως, ἀσφαλείας. Ἡ παραμονὴ ἐπὶ πλεόν τοῦ Φερὴτ ἐν τῇ βεζυρεία σημαίνει, ὅτι οἱ Τούρκοι οὐδὲν τούτων θέλουσιν. Τόσῳ τὸ χερότερον δι' αὐτούς.

## ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΠΕΡΙ ΗΜΩΝ

## Αἱ ἀρεταὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος

Νῦν ὅτε ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὴν δλὴν θαυμασίαν κατὰ τὴν 17 Δεκεμβρίου (ν.ν.) γενομένην ἐν Παρισίοις διὰ τῆς τοῦ προέδρου τοῦ πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ Συνόδου κ. Ὁμόλ, ἀναγκαῖον κρίνομεν νὰ μεταδώσωμεν ὅσα ὁ ἐπιφανὴς Γαλλὴς εἶπε μετὰ τὸν πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα ὕμνον καὶ περὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Καὶ εἶπεν:

«... Ἄλλ' ἐν ἀγαπῶμεν τὴν ἰσχυρὰν Ἑλλάδα, ἐὰν αἱ εὐεργεσίαι αὐτῆς συνεχίζονται μέχρι τῶν κατ' ἡμᾶς χρόνων, δὲν εἶναι δικαίον ἡ ἡμετέρα συμπαθία νὰ ἐπεκταθῇ ὡσαύτως καὶ πρὸς τὴν νεωτέραν Ἑλλάδα καὶ ἡ πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα ἡμετέρα εὐγνωμοσύνη ἀποβῇ ὠφέλιμος καὶ πρὸς τὴν ἐνεστώσαν Ἑλλάδα».

Ἐλέσθη, Κυρία καὶ Κύριοι, ὅτι οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες δὲν εἶναι οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες· ἤξιωθ' ὅτι ἡ φυλὴ μετεβλήθη, δὲ ἐξηφανίσθη ὑπὸ τὰς νικηδὰς τῶν σλαβικῶν καὶ ἀλβανικῶν φύλων.

Ἄλλ' ὁ μὴ ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἑλλάδα καὶ μὴ γνωρίσας τὸν τόπον καὶ μὴ ἰδὼν αὐτῆς τοὺς κατοίκους καὶ ὁ μὴ κατανοήσας τὸ ἀεικίνητον τοῦ πνεύματός τινος, τὸ πᾶν τῆς ἐκείνης κοινωνικότητός τινος, πᾶσας τὰς ἀρετὰς αὐτῶν ἐκείνας, αἵτινες ἀποτελοῦσι τοῦ παρελθόντος τὴν κληρονομίαν, δύναται νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἡ σημερινὴ Ἑλλὰς διαφέρει τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Εἶναι ἡ αὐτὴ φυλὴ τὰς αὐτὰς ἀρετὰς κεκτημένη (Χειροκροτήματα).

Ὁφείλομεν ἄρα νὰ ἀγαπῶμεν καὶ τὴν νεωτέραν Ἑλλάδα καὶ, ἐὰν εὐαρεστηθῇ, θὰ ἀναζητήσωμεν ὅμοιους τὰς αἰτίας καὶ θὰ ἐξάσωμεν αὐτὸν ἐνιαῖ, διότι δὲν δύναμεθα νὰ ἀξιώσωμεν, ὅτι θὰ καταλέξωμεν πᾶσας.

Ἀπὸ πολλοῦ, ἐπαναλαμβάνω, γινώσκω τὴν Ἑλλάδα. Ἀπὸ τριηκονταετίας δὲν ἐπαύσατο ἐπισκεπτόμενος αὐτὴν καὶ πιστεύω, ὅτι ἐνεκα τούτου δύναμαι νὰ χρησιμεύω ὑπὲρ αὐτῆς ὡς μάρτυς.

Ὅσακις ἀνβλέπων τὴν Ἑλλάδα, εὐρίσκω αὐτὴν αἰετὸν προδεύοντα. Οὐδ' ἂν ἐπ' αὐτῇ μετέβην εἰς Ἀθήνας χωρὶς νὰ εὐρὼ μεγαλυνθεῖσαν τὴν πόλιν, καλλωπισθεῖσαν, διατριβὴν ἐπὶ μᾶλλον εὐάρεστον. Τί δὲ θὰ γίνῃ, εἰς τὴν ἀσπιδίαν δὴμαρχος προσφάτως ξένος

γενόμενος τῶν Παρισίων, ὅπου ἤλθεν ἀναζητῶν ἐμπνεύσεις πρὸς καλλωπισμὸν τῆς νέας αὐτοῦ πόλεως, τὸν κ. Μερκούρη λέγω, θὰ προσκομίσῃ εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅτι εἰσέτι λείπει αὐτῇ, ὅπως καταστῇ τελεία πόλις, τοῦτ' ἐστὶ τὸ ὕδωρ. ἵνα διαχυθῇ ἀπανταχοῦ ἡ ὑγεία, ἡ μεγίστη τῶν κατοίκων ἀνεσις καὶ τῆς πόλεως ὁ φυτικὸς κόσμος;

Πρότερον ἔχωρίζοντο ἀλλήλων ὁ Πειραιεὺς καὶ αἱ Ἀθῆναι σήμερον συνήνωσαν. Ἀμφότεραι μολὶς ἔλατε ἡριθμουν 100,000 κατοίκων· σήμερον περιλαμβάνουσι διακοσίας χιλιάδας.

Ἄν μικρὰν ἡμῶν συνέβαινον ταῦτα, θὰ τὰ εὐρίσκον ἐξαιρετικὰ. Δὲν στρέφοντες ἴσως κατὰ τὸ προσήκον τὴν ἡμετέραν προσοχὴν πρὸς τὰ ἐν Εὐρώπῃ ἐπιτελούμενα θαύματα ἀπασχολημένοι ὑπὸ τοῦ θαυμασμοῦ πρὸς τὰ γινόμενα ἐν τῷ νέῳ κόσμῳ.

Ἄλλ' ἡ τοιαύτη μεταβολὴ καὶ μεγαλειώσις τῶν πόλεων Πειραιῶς καὶ Ἀθηνῶν δὲν εἶναι μοναδικὸν φαινόμενον ἐν Ἑλλάδι. Ὁ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος περιδεύων ἀπανταχοῦ θὰ συναντήσῃ τὴν ἀνάπτυξιν ταύτην τῆς εὐθυμίας, τὴν μεταμόρφωσιν ταύτην τῶν πόλεων. Αὐτὸς οὗτος ἐγὼ ἔλαβον τὴν περὶ αὐτοῦ καὶ δύναται νὰ μοῦ γίνωσι συμμάρτυρες πάντες οἱ ἐπισκεφθέντες τὴν Ἑλλάδα.

Ἄλλ' ταῦτα ἀποτελοῦσιν ὅτι φαίνεται μόνον, ἐξηγῶν δὲ τὰς μεταβολὰς ταύτας μόνον ἡ δραστηριότης καὶ αἱ ἀρεταὶ τῶν κατοίκων.

Αἱ ἡ Ἑλλὰς ἐπέδειξε θερμουργὸν πνεῦμα, δραστηριότητα ἐν τῇ ἐμπορικῇ σταδιοδρομίᾳ, ἥτις ἐν μὲν τῷ παρελθόντι ἐδημιούργησε τὸ μεγαλεῖον αὐτῆς, νῦν δὲ πειράται νὰ ἀποσπᾷ αὐτὴν τῶν ἐπιστημῶν ἀνυπαρξίας καὶ παρασκευάσῃ αὐτὴν ἐκλαμπρόν μέλλον.

Ἄγνοα ἐὰν ἐπιστήσατε τὴν ἡμετέραν προσοχὴν εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἀπὸ δεκαετίας κατέλαβεν ἐν τῇ Μεσογείῳ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀξιώλογον θέσιν, καὶ ἥτις ἀρχίζει ἐξαπλουμένη ἐπὶ τῶν μακρῶν Πόντων.

Ἡ Ἑλλὰς ἤρκετο ἄλλοτε εἰς ἀκρόπολιν, ἦν καὶ ταύτην συνεμείρετο πρὸς τὰς ξένας ναυτιλίας, διότι ὀλίγα μόνον εἶχε ἀτμόπλοια. Νῦν ἔχει κολλοσιαία τοιαῦτα ἀπὸ τριῶν μέχρι πέντε χιλιάδων τόνων. Κραταίαι ἐσχηματίσθησαν ἐταιρεῖαι ὅχι μόνον ἐν Πειραιεὶ καὶ Σύρῳ, ἀλλ' ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ Ἀνδρῳ. Οὕτω δὲ ἡ Ἑλλὰς ὅχι μόνον ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἰδίας ἀνάγκας, ἀλλὰ δύναται καὶ μακρὰν νὰ μετακομίσῃ τὰς ἐμπολὰς, ἐξ ὧν πλουτεῖ.

Ἄλλ' οὐχ ἦντο μὲ ἐκπλήττει ἡ Ἑλλὰς διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἀποικιῶν τῆς. Γινώσκετε ὅτι ἐν τῶν θαυμαστοῦν γένεσιν τῶν ἐλληνικῶν πόλεων ὑπῆρξεν ἄλλοτε ἡ πληθὺς τῶν ἀποικιῶν τῶν ἐκπεπονημένων ἐπὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς Μεσογείου· ἀλλὰ καὶ νῦν ἡ Ἑλλὰς κατέχει τὴν δύναμιν ταύτην τῆς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐξαπλώσεως.

Ἄγνοα ἐὰν ἀναγινώσκοντες, τὰ κατὰ τὸν πόλεμον ἐν Τρόνῳ καὶ Μαντζουρίᾳ διείδετε, ὅτι ἀπανταχοῦ ὅπου στρατεύματα ἦσαν παρόντες καὶ Ἕλληνας, ἦσαν δὲ οὗτοι ἐμποροὶ ἀναλαβόντες κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦντο σπουδαῖα ἐπιχειρήσεις στρατιωτικῶν χορηγιῶν ἢ μετακομιζόντες ἐπιτήδεια πρὸς πώλησιν.

Καὶ εἶναι μὲν τοῦτο περίεργον γεγονός, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὑπάρχει ἐπὶ σπουδαίον, αἱ γεωργικαὶ καὶ ἐμπορικαὶ ἀποικίαι αἱ καθ' ἑκάστον ἔτος ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδίᾳ ἐκ Πελοποννήσου ἀπερχόμεναι καὶ ἐπιγυνομένης σχεδὸν ἀπανταχοῦ, πρὸς τὴν Ἀμερικὴν δὲ ἰδίᾳ φερόμεναι.

Οἱ ἀποικοὶ οὗτοι ἀπεργόμενοι ἐκεῖ μακρὰν συντάσσονται ἅμα ἀφικνούμενοι. ἀκούοντες δὲ μικρὰν ἐμπορίαν ζῶσι φειδωλῶς ταμιευόντες καὶ σχεδὸν ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν καὶ ἐρ' ὅσον μεγαλύνεται καὶ αὐξάνεται ἡ ἐμπορία αὐτῶν ἀποστέλλουσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰς οἰκονομίας των καὶ προσδοκῶσι τὴν εὐτυχὴν ἐκείνην ἡμέραν, καθ' ἣν μικρὰν σχηματίζοντες περιουσίαν θὰ δυνήσων νὰ χρησιμοποίησιν αὐτὴν ὑπὲρ τοῦ τόπου των καὶ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν του.

Θαυμάσιος δὲ εἶναι ὁ ἕμμος οὗτος πατριωτισμός καὶ ἐξαιρετικὴν δύναμιν ἀποτελεῖ τὸ ρεῦμα τοῦτο ὧν χρηματίζοντες τὸ ἐκ πολλῶν μικρῶν ρυακίων ἀποτελούμενον, ἅτινα καταλλήλως σχηματίζοντα τοσόνδε μεγάλους ποταμούς, αἱ ἀποσταλαὶ τῶν ἀποικῶν τούτων, αἱ εἰς ἑκατομμύρια κατ' ἔτος ἀναρχόμεναι, αἵτινες συνετέλεσαν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν δηλονότι γεγονός καθ' ὃ μετὰ δέκα ἐτὴ ἀπὸ ἀνυχῶς πολέμου, μετὰ ἐπὶ οἰκονομικῆς δυσφορίας, ἡ διαφορά τοῦ νομίσματος σχεδὸν ἐξέλιπε καὶ τὸ ἐλληνικὸν χαρτὸν νόμισμα ἐφάρσε σχεδὸν εἰς τὸ ἄρτιον.

(τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχές).

## ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ

## Περὶ τῆς χερσονήσου τῆς Κυζίκου.

(Τὸ καὶ προηγουμένον φύλλον)

Νοτιανατολικῶς τῆς Μικρασίας κεῖται ἡ κομπολις Πέραμος ἀπὸ τοῦσιν ἀπὸ τῆς ἀνατολίας καὶ μετὰξ. Ἡ κοινότης συντηρεῖ ἐπτατάξιον ἀσκήν σχολὴν μετὰ 200 μαθητῶν, πεντατάξιον παρθεναγωγεῖον μετὰ 100 μαθητῶν. Τὴν ἀγνότητα τῶν ἐθνικῶν αἰσθημάτων καὶ τὴν καθαρότητα τῆς ὁρθοδόξου πίστεως τῶν φιλοτίμων κατοίκων τῆς Περᾶς ἐπεδείχθησε νὰ νοθεύσῃ καὶ νὰ δηλητηριάσῃ ὁ δικηγορισμός, ὅστις ἐκινδύνευσε ἐνταῦθα νὰ καταγγέλλῃ ἕνα τῶν μεγάλων, ἀπαισιῶν καὶ ρυπαρῶν τάτων θριξίμων του. Ἐνεκα ἐρίδος περὶ τὴν διανομήν καὶ διαχείρισιν τῆς ἐν τῷ κέντρῳ τῆς χερσονήσου κειμένης μονῆς τῆς Φανερωμένης, φαυλοτάτος καὶ ἀτιμώτατος ἀνὴρ ἐξώθησε τοὺς εὐπίστους κατ' ἰκοὺς μέχρι καὶ τῆς ἀποσχίσεως αὐτῆς ἀπὸ τῶν κόλπων τῆς ὁρθοδόξου καὶ τῆς μεταπτώσεως εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ εἰπωμεν, ὅτι ἡ δικηγορία ἐσπείσε προθυμοτάτη νὰ ἀναλάβῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς πρὸς σωτηρίαν τῆς ψυχῆς των τὰ θύματα τοῦ πεινῶντος δικηγορικοῦ στομάχου. Εὐτυχῶς ἡ σύνοσις ἐπεκράτησε καὶ οἱ Πέραμοι κατενόησαν τὴν κακοθεσάτην ἀφελειάν βρωμερωτάτου ἀγῶνος.

Προχωρῶν τις, λέγει ἡμῖν ὁ ἐπιστάτης τὰς περὶ τῆς χερσονήσου σημειώσεις, παραλίως κατὰ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν φθάσει εἰς τὸ Ἀρμενοχώριον κτισθὲν πρὸ 200 περίπου ἐτῶν καὶ κατοικοῦμενον ὑπὸ 250 οἰκογενειῶν. Ἀλλὰ δὲν λέγει ἡμῖν τί εἶναι τὸ ἱκανὸς πολυάνθρωπον τοῦτο χωρίον, ἐλλήνων καὶ ἁρμενικῶν καὶ ἐκ τίνος ἱστορικοῦ λόγου ἐσχηματίσθη ὁ ξενόφωνος οὗτος συνοικισμός, ἀν' ὅσον Ἀρμενίων πρόκειται ὁ λόγος, ὡς ὑποπευθεῖται, ἐκ τῆς αἰωπῆς του περὶ τοῦ ἀν' ἐξῆρ σχολεῖν ἡ μὴ.

Μεσογείως πρὸς τὸ ΒΑ τοῦ χωρίου τούτου κεῖται τὸ Ἑπᾶν Κανούργιον (χωρίον) λεγόμενον, κατοικοῦμενον δὲ ὑπὸ 970 κατοίκων ἐθόντων κατὰ τὴν λαϊκὴν παράδοσιν, πρὸ 160 ἐτῶν ἐκ τῆς ἐπαρχίας Καστορίας. Καὶ ἐλληνικὴν μὲν ἔχουσι τὴν συνείδησιν καὶ ἐλληνικὸν τὸ φρόνημα οἱ κάτοικοι οὗτοι ἀλλὰ πρὸς τὴν ἐλληνικὴν ὁμιλοῦσι καὶ παρεσθαρμένον βουλγαρικὸν ἰδιῶμα. Τούτου τοῦ χωρίου ἀποικία εἶναι ὁ κατὰ τὸ 1868 σχηματισθεὶς ἐπὶ τοῦ ἰσχυροῦ τῆς Κυζίκου νέος συνοικισμὸς Κάτω Κανούργιον καλούμενος καὶ 365 κατοίκους περιλαμβάνων. Ἀμφότεροι οἱ συνοικισμοὶ οὗτοι δικτηροῦσιν ἐλληνικὰ σχολεῖα καὶ ὁ μὲν τὸ Ἑπᾶν Κανούργιον συντηρεῖ τετρατάξιον δημοτικὸν κοινὸν σχολεῖον μαθητῶν 70, ὁ δὲ τοῦ Κάτω Κανούργιου γραμματεῖον μετὰ 25 μαθητῶν.

Τὸ βουλγαρικὸν ἐκεῖνο ἰδιῶμα τῶν δύο τούτων συνοικισμῶν καταπληκτικὸν κεῖται μαρτύριον τῆς ἀπρονοήσιας, τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς ἐγκληματικῆς ὀλιγωρίας τῶν Ταγῶν. Ἰδίᾳ δὲ τῶν κατὰ καίρους μητροπολιτῶν τῆς Κυζίκου. Ἡ ἐξέλιψις τῆς κηλίδος ταύτης, θλιβεροῦ λευφάνου τῶν ἱστορικῶν περιπετειῶν τοῦ ἔθνους ἐν Μακεδονίᾳ, μετενεχθέντος καὶ εἰς τὴν γωνίαν ταύτην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἦτο ζήτημα εἰκοσαετοῦς ἐνδελεχοῦς μελέτης περὶ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν θηλέων καὶ ὁμοῦ τὴν μέριμναν ταύτην οὐδεὶς ἔλαβε καὶ οὕτω βλέπομεν ἐν τῇ κυζικῇ ἐλληνικῇ τῇ χερσονήσῳ τοὺς δύο τούτους συνοικισμούς, ὡς καὶ τοὺς δύο ἄλλους ἐξωτῆς τῆς Ἀσῆς (ἰδὲ φύλλ. 398) φερόντας τὸ ἰδιῶμα τῆς βουλγαρικῆς γλώσσης εἰς τὸ παρόντος αὐτοῦ ἑαυτοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ δίδοντες ἀφορμὴν εἰς τὸν Β. Κήντσεφ, περὶ οὗ πᾶ δέοντα εἰπομεν ἐν φύλλ. 31, νὰ γράφῃ, ὅτι ἀπὸ τῶν παλαιῶν τῆς Βιθυνίας, μέχρι τῶν Ἀρδανελίων ὑπάρχουσιν 25 χιλιάδες Βουλγάρων. Καὶ περὶ τῶν ξενόφωνων τούτων συνοικισμῶν ὡς περὶ πάντων τῶν ἄλλων ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ, οἱ τεταγμένοι ἡμέτεροι τοῦ ἔθνους δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐννοήσωσιν, ὅτι ἡ ἀπόσβεσις τῆς ξένης γλώσσης μόνον διὰ τῶν σχολείων τῶν θηλέων ἐπιτελεῖται καὶ ὅτι ἡ ἀπόσβεσις αὕτη εἶναι μέλημα ἐκ τῶν κυριωτάτων, ἐὰν θέλωμεν νὰ διατηρήσωμεν τὴν ἐν πάσῃ ἐλληνικῇ χωρὶς ὁμογενεῖαν ἀπρόσβλητον ἀπὸ τῆς λύθρας τῶν ξένων προσηλυτισμῶν καὶ τῶν ξένων σκευωρίων. Ὅτι ἄρα μέχρι οὐδὲ δὲν ἐγένετο ἐπιβάλλεται ν



✱ ✱ ✱

\*  
\* \*

ΥΕΙΡ

\* \*

\* \*

✱

\*  
\* \*

\*  
\*   \*

\*  
\*   \*

\*  
\* \*

\* \*

ΛΑ

· x

Αἱ εἰς ἐπιταγὰς (chèques) ἐπὶ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας καταθε-  
εῖς, ὡς καὶ οἱ ἐπ' αὐτῶν τόκοι ἀποδίδονται εἰς τὸ εἶδος ἐγγεμένου ἢ  
αταθείην, παντὸς δικαίωματος, χαρτοσήμου ἐπιβαρύνοντος τὸν

## ὁν Σταδίου καὶ Προθυσίου.

Ἔκτορος Καρυπίου

ονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου οὐ-  
 τικαὶ ἡ ἀνώνυμοι. (Ἐκ τοῦ Γραφείου).

(Ἐκ τοῦ Γραφείου).